

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1989/2 (Siyasî Parti-İhtar)

Karar Sayısı:1989/3

Karar Günü:21.11.1989

R.G. Tarih-Sayı:19.12.1989-20377

İHTAR İSTEMİNDE BULUNAN : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

İHTAR İSTEMİNİN KONUSU : 22.4.1983 günlü, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 74. maddesindeki yükümlülüğü yerine getirmeyen Demokratik Sol Parti hakkında aynı Yasanın 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi istemidir.

İSTEMİN GEREKÇESİ :

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 13.10.1989 günlü, SP.17.Hz.1989/97 sayılı başvuru yazısı aynen şöyledir :

"2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 73/3. maddesi, Siyasi Partilerin kesinhesapları hakkında "Parti merkezi ve bağlı ilçeleri de kapsamak üzere iller teşkilatı her bütçe yılını izleyen Nisan ayı sonuna kadar, bir evvelki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesinhesaplarını hazırlarlar. İller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesinhesaplar, merkez karar ve yönetim kurulunca incelenerek karara bağlanırlar ve birleştirilirler." hükmünü içermektedir.

Aynı Kanunun 74. maddesi, 73. maddede kapsamı açıklanan "... karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesinhesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesinhesaplarının onaylı birer örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorundadırlar." hükmünü taşımaktadır.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığının 4.10.1989 gün ve 1955 sayılı yazısı, bu yazı ekindeki davalı Siyasi Partinin Anayasa Mahkemesine gönderdiği 6.4.1989 gün ve 1468 sayılı yazı, davalı siyasi partinin Cumhuriyet Başsavcılığına verdiği 3.6.1989 gün ve 288 sayılı yazı ve ekleri ile Cumhuriyet Başsavcılığımız Siyasi Partiler Sicil Bürosundaki kayıtların incelenmesinden;

Davalı Siyasi Partinin 1986 yılı kesinhesaplarını bildirmiş olduğu, ancak iller teşkilatlarının kesinhesaplarının ayrı ayrı belirtilmeyip gelir ve gider halinde tek kalem olarak gösterilmiş olduğu, keza Anayasa Mahkemesine Antalya, Manisa, Sakarya ve Uşak illeri kesinhesaplarının sonradan verildiği ve bu illere ait kesinhesap örneklerinin bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına verilmediği,

Saptanmıştır.

Bu itibarla, Davalı Siyasi Partinin 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanununun 74. maddesinde öngörülen şekilde, 1986 yılı dört ille ait kesinhesaplarının onaylı birer örneği ile 28 ille ait iller teşkilatının kesinhesaplarının onaylı birer örneğinin Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına verme zorunluluğunu yerine getirmediği anlaşıldığından, davalı Siyasi Partiye, söz konusu Kanuna aykırılığın giderilmesi için, 2820 Sayılı Kanunun 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi arz ve talep olunur."

ESASIN İNCELENMESİ :

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başvuru yazısı ile ekleri ilgili dosya ve işin esasına ilişkin rapor incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Demokratik Sol Parti, 2820 Sayılı Siyasî Partiler Yasası'nın 74. maddesinde öngörülen biçimde 28 il'e ilişkin 1986 yılı kesinhesaplarının onaylı birer örneğini Anayasa Mahkemesi'ne ve bilgi içinde Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermemiştir. 14.11.1985 günü kurulan bu Parti'nin bağlı ilçeleri de kapsayan 28 il örgütünde 1.1.1986 ile 31.12.1986 tarihleri arasında, parti çalışmalarının konularıyla bu çalışmalar için para gerektiği gözetilince gelir elde etmemesini ve gider yapmamasını kabul etmek olanaksız kalmaktadır. Kiralanan taşınmaz, kullanılan defterler, telefonlar, taşıt Araçları ve çalışanların ücretleriyle posta giderleri yapılmamış olamaz. Güncel gereklere uygun gerçek hesapları, tutarları ne olursa olsun, düzenli biçimde göstermek zorunluluğu açıktır. Hiçbir haklı nedene dayanmayan yasal yükümlülüğü yerine getirmeme, yaptırımı gerektiren bir tutumdur.

Demokratik Sol Parti'nin bu durumları kapsayan 1986 yılı kesinhesaplarının onaylı birer örneğini Siyasi Partiler Yasası'nın 74. maddesinde öngörülen biçimde, 28 il'e ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi'ne ve bilgi için de Cumhuriyet Başsavcılığı'na süresinde verme zorunluluğunu yerine getirmemesi ve ayrıca dört ilin kesinhesaplarının onaylı birer örneğini bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığı'na göndermemesi anılan Yasa'nın değinilen 74. maddesinin buyurucu hükümlerine aykırılık oluşturmaktadır.

SONUÇ :

Demokratik Sol Parti'nin, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 74. maddesinde öngörülen biçimde 28 İl'e ilişkin 1986 yılı kesinhesaplarının onaylı birer örneğini Anayasa Mahkemesi'ne ve bilgi için de Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermesi zorunluluğunu -14.11.1985 günü kurulan bu Parti'nin bağlı ilçeleri de kapsayan 28 İl teşkilatında 1.1.1986-31.12.1986 tarihleri arasında gelir elde etmemesi ve gider yapmamasının olanak dışı olduğu da düşünülerek- yerine getirmemesi ve ayrıca, dört İl'in kesinhesaplarının onaylı birer örneğini bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığı'na göndermemesi karşısında anılan Yasa'nın 74. maddesinin buyurucu hükümlerine aykırı duruma düşmesi nedeniyle, bu aykırılığın giderilmesi için adigeçen Parti'ye 2820 sayılı Yasa'nın 104. maddesi uyarınca İHTAR'da bulunulmasına,

1989. gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Necdet DARICIOĞLU	Yılmaz ALİEFENDİOĞLU
Üye	Üye	Üye
Muammer TURAN	Mehmet ÇINARLI	Servet TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Mustafa GÖNÜL	İhsan PEKEL	Selçuk TÜZÜN
Üye		Üye
Ahmet N. SEZER		Erol CANSAL

Esas Sayısı:1989/2 (Siyasî Parti-İhtar)

Karar Sayısı:1989/3